

Søknad Frift Ord

Søker: Strilabiblioteket, Alver kommune,

Prosjektets navn: Det flytande litteraturhuset på Vestlandet

Prosjekttype: Formidlingsprosjekt og pilotprosjekt for å utvikle ein desentralisert og oppsøkjande litteraturhusmodell.

Kort prosjektbeskrivelse:

Bokbåten Epos, som vart nedlagt av fylkespolitikarane i Vestland i juni 2020, skal halde fram som litteraturhus. Pilotprosjektet vil prøve ut ein modell der kommunane organiserer tilbodet som ein årleg litteraturfestival med formidling av litteratur, samtalar, utstillingar og utlån av litteratur. 27 kommunar langs Vestlandskysten blir med i prosjektet. Strilabiblioteket i Alver kommune er prosjekteigar og har ansvaret for iverksetjing av omlag 80 kulturhusprogram på bokbåten Epos i 2021. I 2021 ønskjer vi å prøve ut om denne desentraliserte modellen for eit mobilt sjøgåande litteraturhus har livets rett. Det vert eit år der ein utviklar og utfordrar alle sider ved ein ny driftsform for denne unike vestlandske kulturinstitusjonen.

Prosjektet:

Bokbåttenesta i Hordaland starta i 1959, Epos har vore i teneste som bokbåt sidan 1963. Fram til juni i år har besøka brakt liv og inspirasjon til utkantstrok, og har i mange tilfelle representert det einaste offentlege kulturtilbodet i nærmiljøet. Etter nedlegginga av bokbåttenesta i Møre og Romsdal fylke i 2019, og Vestland fylke i 2020, var det mange som meinte at dette var eit stort tap for kulturlivet på Vestlandet, spesielt for dei små stadane langs kysten og langt inn i fjordane. Det har derfor vore arbeidd aktivt med å få på beina ei ny teneste med nye tankar og driftsform.

Strilabiblioteket og kulturkontoret i Alver kommune har invitert alle folkebibliotek og kulturkontor på Vestlandet til å samarbeide om å utvikle og utvide bokbåten til eit mobilt litteraturhus.

27 kommunale bibliotek, tilhøyrande Rogaland, Vestland og Møre og Romsdal, har svart positivt på dette. Biblioteka ønskjer å starte eit pilotprosjekt i 2021. Dei påmelde biblioteka skal drive bokbåten som eit samarbeidsprosjekt mellom folkebiblioteka, kulturkontora og andre frivillige organisasjonar i kommunen.

I staden for at fylkeskommunen finansierer og står for drift av tenesta, vil dei lokale biblioteka ha heile ansvaret i sin kommune. Biblioteka stiller med personale på dei stadane som får bokbåten på besøk. Vestland fylkeskommune stiller boksamlinga til disposisjon, og kvart kommunale bibliotek kan supplere med eiga samling om bord. Det vert utlån av bøker frå båten, men målet er ikkje å få høge utlånstal. Fokus vil liggje på litteraturformidling i form av presentasjonar, samtalar og utstillingar. Strilabiblioteket i Alver kommune vil koordinere drifta og samordne programtilbodet i lag med kommunane. Det kan bli debattkveldar rundt lokale tema, små kurs og verkstadsaktivitetar, samarbeid om turnear med forfattarar, teater, musikk og liknande. Strilabiblioteket har innleidd samarbeid med Tekstalliansen som har fått støtte frå fylkeskommune sitt kulturelle utviklingsprogram (KUP).

Kvar kommune, ved biblioteka, og Rom for ord, har laga programinnspel som vist under. Dette er framlegg til førebels program. Dei endelege programma blir laga i samarbeid med lokale samarbeidspartnarar som bibliotek, kulturkontor og frivillige lag og organisasjonar.

Pilotprosjektet er stabla på beina på kort tid, difor er programoversynet under ikkje redigerte, men klippa og limt frå innkomne framlegg frå kommunane:

KOMMUNE	DAGAR	ARRANGEMENT
ALVER	3	- Dag 1 - Dagtid: Forteljar-stund med Nina Næsheim - Ettermiddag: Ungdomsbandet Fela Bale spelar på dekk, møte med ungdomsbokforfattaren Tor Arve Røssland i lokalet - Kveld: Program utarbeidd av Rom for ord - Dag 2 - Dagtid: Forteljar-stund med Nina Næsheim - Ettermiddag: Ungdom og kjønnsidentitet. - Foredragshaldarar; Lege og sexolog. (Eit samarbeid med ungdomsklubbane i kommunen). Litteraturformidling og bokutlån - Kveld: Program utarbeidd av Rom for ord - Dag 3 - Dagtid: Forteljar-stund med Nina Næsheim - Ettermiddag: Fortrylling! Lær korttriks og enkle tryllekunstnar. (Stasjonar på kaien og i lokalet). Litteraturformidling og demonstrasjon. Program med tryllekunstnar - Kveld: Eva Røyrane og Oddleif Apneseth om boka Vestlandshus. Dei to har tidlegare hatt stor suksess med bøkene <i>Noregs låver</i>, <i>Av stein</i> og <i>Klyngetunet</i>. (Eit samarbeidsprosjekt med sogelaget)
ASKØY	3	- Dagtid: - Besøk av barnehagegrupper med forestillinga «Bjørnis og de røde prikkene» av Fnugg teater. Dette er eit samarbeid med Den kulturelle bæremeisa. - Besøk av skuleklasser med forfattarbesøk gjennom DKS (t.d. Frode Øverli, lokal og aktuell med ny barnebok). - Kveldstid: Ungdommen inntek bokbåten! - Ulike ungdomsaktørar frå øya bidreg til ein kveld der dei sjølve står i sentrum. Samarbeid med det lokale ungdomskulturhuset, og det nyoppstarta prosjektet «Late night på Askøy», eit livestreama talkshow av og med ungdom.

		• Besøk av barnehagegrupper med eventyrstund ved formidlar Frøydis Flotve. • Besøk av skuleklasser med forfatterbesøk gjennom DKS. • Ettermiddag/kveld: Familiearrangement med musikk og dans frå Flere farger Askøy og Kulturskulen. <u>Dag 3</u> Dagtid: • Besøk av barnehagegrupper med forestillinga «Bestevenn», basert på bildeboka med same namn, med forfatter Irene Hantveit. Besøk av skuleklasser med forfatterbesøk gjennom DKS. Kveld: Boksalong på båten! Presentasjon av bøker ved bibliotekarane, opplesing, musikalske innslag. Samarbeid med andre aktørar i kulturavdelinga.
AUSTEVOLL	1	• Forteljar-stund med helst lokal-/ ev. ekstern formidlar/forfatter. • Kveld: Litterær samtale/intervju med lokal forfatter. Musikalsk innslag.
BERGEN	1	• Helga Samset for 1-3 trinn på dagen. • Helge Jordal og Robert Eidevik i samtale om det maritime og kulturen. • Stig Holmås intervju om bokbåten. Konsert med Vilde Tuv.
BØMLO	1	• 1. Lesestund for barnehage – enten ved biblioteket eller anna formidlar • 2. Forfatterbesøk – invitasjon av skuleklasse

		•	3. Kveldstid: Eva Røyrane og Oddleif Apneseth om boka <i>Vestlandshus</i> . Dei to har tidlegare hatt stor suksess med bøkene <i>Noregs låver</i> , <i>Av stein</i> og <i>Klyngetunet</i> .
FEDJE	1	•	Dagtid: Forteljar-stund med biblioteksjef Charlotte Vik.
		•	Ettermiddag: Fedje musikkorps spelar på dekk, kjente melodiar frå Astrid Lindgren sitt univers medan andre born les tekstutdrag frå Astrid Lindgren sin litteratur.
		•	Kveld: Kvalfangar Olav Husa les eit dikt. Litterær samtale med forfattar Kristian Hæggernes og forfattar Karina Aase.
FITJAR	1	• •	Føremiddag/dagtid for skulebesøk, Arrangement i regi av Rom for ord
FJALER	1	• •	Dagtid: Besøk frå barnehagar og skular. Forteljar-stund med lesegleidar Ettermiddag: Kveld: Arrangement om Vindkraft Forfattar eller liknande med kunnskap om emnet. Ikkje avklart endå
GLOPPEN	1	• •	Barnehage eller skule Sandane; litteraturformidling 1 tilbod til vaksne på kveldstid. Eit lesetips- og høgtlesingsprogram med egne ressursar.
Gulen 1	1	•	Barneprogram i Eivindvik
HAUGESUND 6	2	• • •	Dag 1 Dagtid: Besøk fra barnehager og skoler. Bokutlån, litteraturformidling og fortellerstund v/Ingrid Bie Helgesen Ettermiddag: Samarbeid med Slaktehuset kulturhus om arrangement sammen med ungdommene i Rockekjelleren Kveld: Litterær salong v/ Siri Kvamme Dag 2

			Dagtid: Besøk fra barnehager og skoler. Forestilling v/Haugesund teater Ettermiddag: Ungdom og politikk
		• • •	Kveld: Øyo biblioteket med politisk debatt om et tema, forfatter og litteratur som er høyaktuelt på tidspunktet.
KARMØY	2		Dag 1:
6		• • •	Formiddag: Fortellerstund med lokal forteller. Ettermiddag: Litterær samtale med forfatter (kommer tilbake med navn) Kveld: Konsert med Slogmåkane
		• • •	Dag 2: Formiddag: Barnebokbad med forfatter (kommer tilbake med navn) Ettermiddag: Barnebokbad med samme forfatter Kveld: Karmøydebatten - Seksuell legning på fotballbanen og i religiøse miljøer
			På Karmøy har vi hatt flere prosjekt med barnebokbad, der vi "utdanner" skoleklasser til å intervjuere forfattere etter å ha lest boka sammen med en bibliotekar og læreren. Det har vært stor suksess. Karmøydebatten er en serie debatter som vi arrangerer sammen med lokalavisa Karmøynytt.
KVAM	2		Dag 1 program for Barneskular og barnehagar
		•	Ettermiddag/kveld: Gerne band-konsertar

6		• • • • •	Kveld: Kulturprogram m Merethe Gauden familie/vaksne Dag 2 program for Barneskular og barnehagar Ettermiddag/kveld: Gjerne band-konsertar Kveld: Kulturprogram m Merethe Gauden familie/vaksne
LÆRDAL 2	1	• •	Dagtid: Besøk frå barnehage eller skule med formidlingsopplegg frå lokale bibliotektilsette Kveldstid: Litterær samtale for vaksne
MASFJORDEN 3	1	• • •	Masfjordnes : Morgon: (ca.kl.9) Besøk frå Sandnes og Nordbygda barnehage , Sandnes skule. Forteljarstund med Nina Næsheim. Matre ca.kl.12 Besøk frå Matre barnehage og Matre skule.. Forteljarstund med Nina Næsheim. Ettermiddag: Andvik ca 17.30 Familieforestilling. Forteljarstund med Nina Næsheim.
MODALEN 2	1	• •	Program dagtid: barnebokforfattar Program ettermiddag: Rom for ord –turné
OSTERØY 2	1	• •	Program dagtid: Litteraturformidling for barn Program kveld: Rom for ord-turné

SOGNDAL	2		• Lesestund med lesegleddar Gunn Dale Tufte eller Ruth Lillegraven. Kveld: Ruth Lillegraven eller Røyrane og Apneseth (kjem an på samarbeid med andre kommunar i nærområdet). • Elevinnslag frå Kulturskulen. Dag 2: Leikanger – formiddag: • Barnehagebesøk – lesesund og litteraturformidling med lesegleddar Gunn Dale Tufte. Elevinnslag frå Kulturskulen Dag 3: Balestrand – ettermiddag/kveld: • Klassebesøk – VGS-elevar – uklart kva program. Elevinnslag frå Kulturskulen.
Stad	1		Vi kan godt tenke oss å samarbeide med Rom for ord om programma (eg fekk ikkje opp lenke som ligg ved), elles så har eg tenkt på klovn Knut i Selje eller tilsvarande.
STORD	2		Dag 1 • Litterær formidling ved personale frå Stord folkebibliotek og 1 eller 2 lokale forfattarar Målgruppe : Vaksne og familiar / barn Dag 2 Lokalhistorisk tema frå Huglo • Historikk, geologi m.v. Bruk av lokale amatørhistorikarar, faghistorikarar og andre

STRYN	1	•	Dagtid:
2		•	Formidlingsstund i regi av biblioteket og kulturskulen. (Evt. innleigd forfattarbesøk)
			Kveldstid: Eit litterært arrangement for vaksne i regi av t.d. Rom for ord.
SUNNFJORD	1	•	Dagtid:
2		•	Forteljar-stund med Ingunn Helene Fleten
		•	Kveld: Program utvikla av Rom for ord. Vi ynskjer eit breiare familieprogram på kveldstid. Vi ynskjer at besøket på bokbåten skal være ein litterær festdag for heile familien.
TYSNES	1	•	Lesestund/forfattarbesøk for Onarheim barnehage. Td. med bokheksene frå Stord, Anna Folkestad, eller Teaterkompaniet Krabatene med Pling Vaken. Formidling og utlån av bøker.
2		•	Forfattarbesøk for Onarheim skule. Td. med Anders Totland eller Vegard Markhus. Formidling og utlån av bøker.
TYSVÆR	1	•	Dagtid: Besøk fra barnehager og skoler. Bokprat med barnebibliotekar Hege M.N. Paulsen, fortellerstund med forteller Marianne Stenerud.
2		•	Kveldstid: Krigsseilere, et arrangement i serien Før i tida. Et samarbeid med Tysvær historielag.
ULLENSVANG	1	•	Dersom det vert stopp i skuletida, vert det forteljarstund.
2		•	Vert det òg på kveldstid, vert det truleg ei blanding av bokformidling og ei økt med turlaget i Harding.
VAKSDAL	1	•	Føremiddag: Nina Næsheim for barn
		•	Kveld: Konsert med Smooth Operators, Bob Dylan-tekstlar

2			
VIK	1	•	Dagtid: Forteljar-stund med Ruth Lillegraven.
2		•	Ettermiddag: Samarbeid med kulturskulen og ung husflid. Musikk og verkstad.
		•	Kveld: Forfatterbesøk for vaksne om kvelden. Ruth Lillegraven eller eventuelt Eva Røyrane og Oddleif Apneseth.
ÅRDAL	2	•	Dag 1:
4		•	Vitjing av barnehagar og skular føremiddag
		•	Opplegg for vaksne i samarbeid med Klingenberg hotell
		•	kveld
			Dag 2:
			Bokprat for eldre føremiddag
			Bokbåtbesøk ASVO føremiddag
28 kommunar	38 dagar		87 program

PROGRAMFRAMLEGG TIL VESTLANDET SITT FLYTANDE LITTERATURHUS 2021

Vinter/vår

1. Over land og hav – ei kjærleikserklæring til fuglane.

Med Brit Bildøen og Anders Braanaas

Fuglane lever tett på oss, men veit vi eigentleg så mykje om dei? Vi har alltid drøymt om å vere fri som fuglen. Men fuglane er ikkje så frie som vi trur. Dei er sårbare, ikkje minst trekkfuglane som to gonger i året legg ut på lange og strabasiose reiser over land og hav.

I boka «Over land og hav» følgjer Brit Bildøen trekkfuglane gjennom eit år, og tar lesaren med på ei ferd frå forblåste fuglefjell og langstrakte myrlandskap her heime, til slettene i Andalucia og kystlandskapet utanfor Tanger. Forfattaren fortel om franskmenn sin morbide lidenskap for songfuglen hortulan, om vipa som snart er borte frå Lista og om gråmåsen som kvart år hekkar på stabburstaket ved sommarhuset hennar på Veiholmen.

Når bokbåten legg ut på tokt med Brit Bildøen om bord, slår Anders Braanaas fylgje på turen. Han er leiar i fylkeslaget i Norsk ornitologisk forening, og vil fortelje meir om fuglelivet lokalt langs øyane i vår eigen skjærgard. La deg inspirere av eventyra som ventar i nærområda våre, når du får auge på fuglane under himmelen og naturen vi omgjev oss med.

Vår/sommar

1. Dette er andre dagar – lyrikk og musikk.

Med Ruth Lillegraven, Gard Skagestad og Sigbjørn Apeland

I «Dette er andre dagar» skildrar lyrikar Ruth Lillegraven tida frå mars til mai 2020, våren då vi måtte sjå annleis på så mykje, tida, kroppen, fellesskapet og nasjonen. I dikta tek Lillegraven lesaren med heim, til kjøkkenet, heimeskulen, skogen, til eit liv som brått blei trangt og lite. Ho viser korleis tida vi fekk i hendene set tankane i sving, bakover i historia, ut i naturen, inn i framtida, med overraskande motiv og bilete.

«Dette er andre dagar» er ei personleg, men universell forteljing. Lyrikar Ruth Lillegraven og skodespelar Gard Skagestad spenner opp eit lerret av det store slaget i dette lyrikkprogrammet. Publikum får høyre både dei ferske dikta om den underlege koronatida og klassiske perler frå andre år, tekstar av Jon Fosse, Olav H. Hauge, Tor Jonsson, Rolf Jacobsen og fleire.

Kven er me, kvar kjem me frå, kvar skal me? Dette er spørsmål lyrikken ofte kretsar kring. Det er spørsmål vi har bruk for å stille oss og få innspel til å tenkje på, ikkje berre når krisa rammar, men også elles i kvardagane gjennom livet.

Tonefylgje på trøorgel: Sigbjørn Apeland.

Vi avsluttar programmet med å invitere publikum til å delta i skrivinga av tekstar til minneboka «Samtidsforteljinga», eit samarbeid mellom Rom for ord, avishuset Firda og teater Vestland:

Koronatida har medført store endringar for den enkelte av oss; karantene, isolasjon og utvida alenetid gjer at mange - frå dei yngste til dei eldste - ber på tankar som er annleis enn før. Somme av oss har nokon å dele tankane med, andre har det ikkje.

Dei fleste av oss ber på tankar, idear, kjensler, redsler som vi kanskje ikkje eingong deler med bære næraste, sjølv om vi kunne. Vi vil oppmode innbyggjarane i vårt nedslagsfelt om å skildre dagane slik dei har vore, gjerne som «koronadagbøken», «koronanotata» eller i ei anna form som kan appellere til å uttrykke seg fritt og variert - med si eiga stemme.

Haut:

Krigen langs kysten

Aslak Nore, skribent og forfatter – bidrag frå lokale historielag og sogelag.

"I 1940 forliser en hurtigrute i Nord-Norge. 20 år gamle Vera og hennes nyfødte sønn Olav overlever, men ektemannen og hundrevis av andre omkommer. 80 år senere, rett før sin hundreårsdag, tar Vera livet sitt ved å hoppe i sjøen fra den praktfulle familieeiendommen utenfor Bergen. Hva skjedde egentlig på den fatale hurtigruteseilasen og hvorfor måtte sannheten forties? Skipets kirkegård er en storslått skildring av et norsk familiedynasti. Det er også en romantisk og tragisk reise langs norskekysten i både fortid og nåtid – til skipets kirkegård på havets dyp.»

Aslak Nore er ein av dei mest spanande forfattarane i norsk samtidsliteratur. Denne hausten er han aktuell med en **ny roman**, *Skipets kirkegård*. Nore vaks opp i Oslo og avtente verneplikta i Telemark bataljon. Sidan tenestegjorde han både i Bosnia, i Afghanistan og i Irak, i norske og internasjonale NATO-styrkar. Som skribent og forfatter set erfaringane sitt preg på tekstar og tema. I den førre boka hans, *Ulvefellen*, **som han vann River-tonprisen for**, var enkeltskjebner og personlege val i skuggen av andre verdskrigen ei drivkraft i forteljinga. Også denne gongen spolar han tilbake til 1940 og konsekvensane av krigsåra.

I lys av Aslak Nore sine spennings-romanar, kjem andre forteljingar til syne. Både langs kysten og lengre inne i fjordane finst historier om kvinner og menn i våre eigne bygdelag som fekk si skjebne endra eller avgjort i krigsåra. For denne turneen ynskjer vi å komme i kontakt med sogelag, historielag og andre med lokalhistorisk oversikt, som har kjennskap til hendingar i dykkar lokalmiljø som kan aktualiserast og hentast fram i dette programmet. Ta gjerne kontakt med prosjekteiar Janne Karin Støylen om de har innspel til slike lokalhistoriske koplingar til programmet «Krigen langs kysten».

Advent:

Jens og julehefta

Med Jens Brekke – i samarbeid med lokale mållag

Formidlar og folkemusikar Jens Brekke kåserer om julehefta, slik han hugsar dei frå barndommen. Høgtida då dei kom i hus, salstriks på holkeføre i grannelaget, sjekketriks i Solveig Muren Sanden si trollhole og endå mykje meir. Førjulsmoro på bokbåten med soger, song og spel for store og små.

Sal av julehefte til inntekt for mållaget lokalt.

Tilsaman vil dei 27 kommunane kunne levere eit variert og spanande program som både kan trekkje folk frå nærmiljøet og over kommunegrensene.

I 2021 ønskjer vi å gjennomføre eit pilotprosjekt der biblioteka prøver ut om denne desentraliserte modellen for eit mobilt sjøgåande litteraturhus har livets rett. Det vert eit år der

ein utviklar og utfordrar alle sider ved ein ny driftsform for denne unike vestlandske kulturinstitusjonen.

VIDARE DRIFT

Pilotprosjektet vil prøve ut ein desentralisert kulturhusmodell, der kvar kommune er ansvarleg for å utarbeide eit lokalt tilpassa program i sin kommune, i samarbeid med eventuelle sponsorar og frivillige lag og organisasjonar. I løpet av pilotprosjektet vil ei arbeidsgruppe arbeide med vidareutvikling av modellen og eventuelt utarbeide framlegg til andre modellar for vidare drift.

Gruppa vil utgreie moglegheit for framhald av tiltaket i eit hovudprosjekt gjennom ei evaluering av pilotprosjektet, arbeid med finansiering og organisering av vidare drift . Arbeidsgruppa vil bestå av tre representantar frå kommunane, ein representant frå Tekstalliansen, ein representant frå Rom for ord, ein representant frå Vinnes skyssbåtservice og ein representant frå Vestland fylkeskommune. Pilotprosjektet vil bli leia av Strilabiblioteket, Alver kommune.

BUDSJETT OG FINANSIERINGSPLAN

UTGIFTER	
Drift av båt	900000
Litteraturhuset: Personale og arrangement	1450000
Samla utgifter	2350000

INNETEKTER	
Fritt ord	400000
Biblioteksentralen	50000
Bibliotekarforbundet	25000
Vinnes skyssbåtservice	400000
Forleggerforeningen	25000
Kommunar og lokale sponsorar	1450000
Samla inntekter	2350000

VIDARE DRIFT

Søknadsbeløp: 400.000

Totalbudsjett: 2.350.000

Start- /sluttdato: 1.1.2021-31.12.2021

Kva skal støttebeløpet konkret brukast til:

På vegne av deltakarkommunane søker Strilabiblioteket, Alver kommune, om støtte til iverksetjing av kulturprogram ved Det flytande litteraturhuset på Vestlandet.

Framdriftsplan:

Februar: Oppretting av kommunale ansvarsgrupper, avtale med båteigar. Etablering av arbeidsgruppe for prosjektet. Første møte i arbeidsgruppe. Etablering av lokale arbeidsgrupper.

Mars: Ruteoppsett klart.

Mai: Programmet klart. Lokal informasjon og PR

Juni: Første del av turen. Oppstart rute 20 døgn med det flytande litteraturhuset

August/september: Framhald rute: 20 døgn med det flytande litteraturhuset

November/desember: Sluttrapport og eventuell plan for vidareføring